

Pr. Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

12.01.2026

ARUPÄRIMINE

Seoses Tallinna Pärnu mnt 7 ajaloolise kohtumaja võõrandamise kavatsusega

Austatud minister,

Justiits- ja digiministeerium ja Riigi Kinnisvara AS-i (RKAS) plaanivad lõpetada Eesti vanima, esinduslikema ning seejuures nõuetekohaselt toimiva ja väga hästi ligipääsetava kohtumaja (Tallinn, Pärnu mnt 7) kohtuna kasutamine. Hoones tegutsevad Tallinna Ringkonnakohus, Tallinna Halduskohus ja Riigikohtu Tallinna esindus. Hoone on spetsiaalselt ehitatud kohtuks (ehitusaasta 1893. a) ning samas kaasajastatud tänapäevase kohtupidamise jaoks.

Pärnu mnt 7 kohtumaja omandit ei antud erandina üle RKAS-ile, vaid RKAS-i kasuks seati kinnistule 99 aastaks hoonestusõigus tingimustel, et 1) RKAS remondib ja hooldab hoonet vastavalt vajadusele 2) rendib seda justiitsministeeriumi allasutustele (lisad 1, 2 ja 3). Nimetatud erandi tegemisega sooviti kindlustada, et kohus saaks takistamatult kirjeldatud ajaloolises hoones edasi tegutseda. Teadaolevalt on Pärnu mnt 7 kohtumaja võõrandamise plaani taustaks uue nn IT-maja rajamise soov, kuhu koliksid kokku erinevad IT-asutused, sh täna Lubja tn 4 hoones asuv Registrite ja Infosüsteemide Keskus (RIK). Puudub selge analüüs, mis viitaks, et uue IT-maja rajamine, selle tarbeks Pärnu mnt 7 hoone võõrandamine, kohtute kolimine kokku Lubja tn 4 hoonesse ning RIKi kolimine Lubja tn 4 hoonest uude rajatavasse IT-majja oleks majanduslikult ja ka julgeolekukaalutlustel ratsionaalne plaan.

Kohtumaja töötajad on teinud 08.01.2026 ühispöördumine justiits- ja digiministrile ning rahandus- ja kultuuriministrile, mille on allkirjastanud 101 kohtumaja töötajat. Pöördumises märgitakse, et Pärnu mnt 7 kohtumaja on ajaloolis-kultuuriline maamärk, mis moodustab olulise osa meie linnapildist, õiguskultuurist kui ka Eesti riigi identiteedist. Iga väärrika riigi pealinna südalinnapildis domineerib vähemalt üks esinduslik ajalooline kohtuhoone (kuid enamasti on neid mitmeid), olles üks riigivõimu sümbolitest.

Ka kohtute haldamise nõukoda peab andma kohtu ja kohtumaja asukoha muutmiseks oma nõusoleku. KHNi 12.12.2025 koosolekul väljendatud üheselt, et KHN ei toeta kohtute Tallinnas Pärnu mnt 7 kohtumajast väljakolimist, kuna majast loobumise põhjendused ei kaalu üles ajaloolis-kultuurilist argumenti. Tegemist on 19. sajandi lõpus kohtuhooneks ehitatud ainulaadse ja järjepidevalt õigusemõistmiseks kasutatud väärrika hoonega.

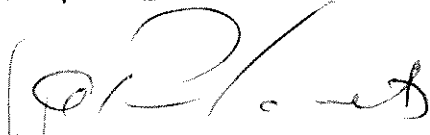
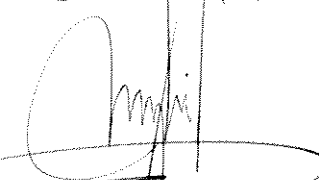
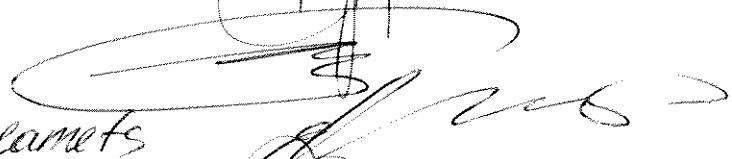

Seose eelnevaga on meil justiits- ja digiministrile järgmised küsimused:

1. Mis on ajendanud Pärnu mnt 7 kohtumaja võõrandamist planeerima?
2. Millised asutused plaanitakse hoonesse kohtute asemele tuua?

3. Miks ei ole kohtumaja võõrandamise plaani juures järgitud kohtute haldamise nõukoja seisukohta?
4. Miks ei ole arvestatud kohtute töötajate pöördumises toodud argumentidega?
5. Milline on majanduslik ja funktsionaalne analüüs, mis põhjendaks kohtute kolimist Pärnu mnt 7 hoonest ning väidetavalt IT-asutuste asemele toomist?
6. Kuidas kavatseb minister tagada, et Riigi Kinnisvara AS ei rikuks hoonestusõiguse seadmisega Vabariigi Valitsuse poolt kokku lepitud tingimusi?
7. Kuidas on kavas arvestada Tallinna vanalinna muinsuskaitseala põhimäärusest tulenevaid piiranguid ning hoone sobimatust ümberehitamiseks?
8. Milline on ministri hinnang ajaloolise kohtumaja rollile Eesti õiguskultuuris, riigi identiteedis ja kolmanda võimu nähtavas kohalolus pealinna südalinnas?

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

1. Martin Helme
2. Helle-Maarika Helme
3. Mart Helme
4. Anti Poomet
5. Varro Vooglaid
6. Ans Allen
7. Evelin Paalamets
8. Rein Giller
9. Rene Kõlle